

NOLS-lijntje

Wandelen rond, over en langs vm spoorbaan over Drents keileemplateau

Assen-Gieten - esdorpen, ijstijd en prehistorie

Het oerlandschap van Drenthe is grotendeels gevormd in de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden. Een grote ijskap bedekte vanuit Scandinavië ons land, modder, grind en keien met zich meeslepend. Toen het landijs zich terugtrok bleef er achter de stuwwallen een bult van vette klei en stenen achter: het keileemplateau.

In Drenthe ligt die licht bollende keileemlaag dicht aan de oppervlakte onder een laagje dekzand. De vette leem is slecht doorlatend, waardoor er na de ijstijd dikke pakketten hoogveen ontstonden, die later op grote schaal afgegraven werden.

Op de hoge delen vestigden zich al vroeg mensen. Sporen daarvan zien we in het landschap terug in de vorm van prehistorische grafmonumenten als hunebedden (midden steentijd, vanaf 3000 jaar voor Chr.) en grafheuvels (brons- en ijzertijd). In de middeleeuwen ontwikkelde zich op de zandgronden het Drentse esdorp. Een typisch verschijnsel van het keileemplateau zijn pingoruïnes: ronde meertjes die in de laatste ijstijd zijn ontstaan, toen er een toendra-klimaat heerste.

De lokaalspoorweg Assen-Stadskanaal maakte deel uit van de Noordoosterlocaalspoorweg-Maatschappij (NOLS). De lijn Assen-Gieten-Stadskanaal kwam in 1905 in bedrijf. Kort na WOII kwam een einde aan het personenverkeer, het goederenvervoer handhaafde zich tot 1972. Onze route loopt deels over, maar ook rond de spoorbaan langs esdorpen en tal van sporen uit de ijstijd en de prehistorie.

Routebeschrijving

Routebeschrijving

Start: station Assen, uitgang Oost (KP1). Even links en dan 1e rechts (Vredeveldseweg), dan 1e links (Buizerdstraat) tot parkje (Oosterpark, typisch plantsoen in wederopbouwwijkje). Op de hoek park inlopen en links om vijver heenlopen. Bij andere hoek park uitlopen en rechtdoor Mezenlaan/Roerdompstraat, aan eind rechtdoor voetpad bos in (Valkenstijn). Bij T-splitsing even links, dan volgende rechts tot grafmonument (KP2). Hier links tot bruggetje rechts, oversteken en schuin links aanhouden en via bochtige laan landgoed uitlopen. Klinkerweg oversteken (Amelte) en dan rechts - aan overzijde sloot - pad evenwijdig aan de weg nemen. Aan het eind komt pad weer uit op de weg, hier links en weer links naar hoofdweg, deze oversteken, aan overzijde rechtdoor grijze pad en daarna meteen rechts geitenpaadje inslaan door open veld.

Paadje helemaal uitlopen, op splitsing rechts aanhouden, fietspad oversteken en

recht door verhard pad door tunneltje, en recht door tot aan het eind, hier links tot vijfsprong met bankje en bruggetje. We zijn in Nationaal Park De Drentsche Aa beland. Bruggetje over en recht door tot bosrand, hier links de bosrand volgen. Bij driesprong schuin rechts, stukje door bomen, daarna weer pad langs de bosrand volgen tot we uitkomen op fietspad bij Poepenhemeltje, een 17e-eeuwse schans. Na schansje meteen links onverhard pad, wordt vlonderpad, we komen uit bij een fietspad met een fietsbrug over het Deurzerdiep (KP3).

Rechts fietsbrug over en hier fietspad volgen, na ca. 500 mtr klimmen we beekdal uit, daar links de spoordijk op. Picknickbank links staat op de punt van de daar afgegraven spoordijk, rechts loopt spoor het bos in. Spoordijk oversteken, bij splitsing links aanhouden (zandbaan). Na 200 mtr bij 2e paarse paaltje rechtsaf, hek door, natuurgebied Kampsheide in (KP4). Pad loopt schuin naar links, langs een grafheuvel, celtic fields, door jeneverbesstruiken, om omgevallen boom, en komt dan bij kruispunt met twee paarse paaltjes: één recht door en de ander rechtsaf. Onze route gaat rechtsaf, maar we lopen even een klein stukje recht door tot het bankje met uitzicht op de pingoruïne. Achter het bankje enkele grote grafheuvels.

Terug naar kruispunt en pad langs andere paaltje nemen. Dit uitlopen tot uitgang met hek. Hierna bij viersprong meest rechtse, smallere pad nemen. Dit kruist eerst fietspad en kort daarna de spoordijk. Deze links volgen. Links zien we al snel huizen van Balloo liggen, rechts een bos vol grafheuvels, vanaf de spoordijk te zien (Tumulibos, KP5). Spoor kruist weg, daarna spoordijk 800 mtr blijven volgen, kruisingen negeren, tot paardenweitje met wandelpaaltje met bordje 'Rolder Es route', daar schuin rechts. Graspad tussen paardenweitjes en dan stukje bos in, tot groot infopaneel: Ballooërkuil (KP6).

Pad uitlopen tot de weg, hier links, we komen uit op de Stationsweg. Deze kruist meteen links de spoorbaan maar wij slaan rechtsaf langs vm. station Rolde (links achter wat bomen), nu woonhuis (KP7). Stationsstraat buigt naar rechts, met links vm. Stationskoffiehuis, we komen uit op de gave Kerkbrink, met de Rolder kerk (KP8). Linksaf naar de kerk, het hekje door en rechts om de kerk heenlopen, rechts het kerkhof op via ingang met wit hek. Laan recht door en aan andere zijde links via wit hekje kerkhof weer verlaten, straat oversteken en paadje nemen langs hunebed D18 en links daarachter hunebed D17 (KP9).

Vlak achter D17 loopt, achter het lage hekje, de spoordijk. Hier rechtsaf en tracé, dat hier over de Rolder es loopt, lange tijd volgen. Na 800 mtr kruisen we de Koelandsdijk (nog rails in het wegdek!). We verlaten de es en lopen de koelanden binnen: het beekdal waar het vee graasde. We kruisen het Rolderdiep, open veld gaat over in bos bij landgoed Tolhek, met camping. Daarna passage langs esdorp Anderen, kruising weg (met bankje en watertappunt, vroeger was hier een halte) tot we stuiten op de N33 met tunneltje.

Na tunneltje even links en dan rechts spoordijk verder volgen via draaihekje, daarna links aanhouden. Let op bordje 'verboden voor fietsen, begraafplaats'. Spoorbaan door bos, na 500 mtr kruising met verharde weg gaat spoorbaan over in grindweg, 200 mtr verder na slagboom bij onverharde kruising recht door en 1e zandweg rechtsaf, al snel zien we rechts de 'Boskapel' (KP10).

Terug spoorbaan/grindweg verder volgen, bij driesprong wordt spoorbaan weer grasdijk. Links ligt het Hillig Meertje (pingoruïne 53). Hierna door hoog draaihek het langgerekte terrein op van camping de Schaopvolte. Na 600 meter passeren we bar/kantine De Schaopvolte, die is samengesteld uit twee spoorwegrijtuigen; 100 mtr verderop nog twee spoorwegrijtuigen en daarachter het fraaie stationsgebouwtje van Eext (KP11).

Campingterrein langs entreegebouw aflopen naar de weg met spoorovergang, hier links stukje Stationsstraat inlopen voor zicht op hunebed D14 (KP12). Dan terug naar de overgang en in verlengde van het spoor pad over spoordijk verder volgen. Na 200 mtr bij open plek links paadje, doorsteken naar de weg, deze oversteken naar een (soms droogstaand) meertje (pingoruïne 1205), hier rechts omheen langs bankje en daarna rechts graspad langs brede greppel volgen. Aan het eind passeren we links het Hondelveen (moeilijk te zien, pingoruïne 2199), daarna rechtdoor kronkelpaadje door de bomen, komt uit bij autoweg (N33) en volgt deze rechts ca. 300 mtr. Bij fietsbrug rechtdoor fietspad volgen, dit buigt naar rechts om bosje heen (Gieterveentje, pingo-ruïne 239). Bij T-splitsing links tunneltje onder de N34 (Hunebed Highway) en meteen links trap op naar busstation (Gieten P&R). Einde wandeling.

Praktische informatie

Opzet route is heen wandelen tot Gieten, terug met de snelbus

Deze wandeling staat in de wandelgids **Wandelen rond oude spoorlijnen**, uitgegeven door Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Kees Volkers is historisch geograaf met een voorliefde voor oude spoorlijnen. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.